

Funkcje terenów zielonych w mieście

Autor: Gosia Świderek

Cel zajęć: Kształcenie spostrzegawczości i uwagi, doskonalenie umiejętności uważnego słuchania, rozwijanie wiedzy o kulturze własnego regionu, kształtowanie poczucia troski o zachowanie dziedzictwa kulturowego, wskazanie walorów turystycznych parku i okolic, wdrażanie do dłuższych wypowiedzi na określony temat. Zajęcia dotyczą funkcji społeczno-kulturowych parków i innych terenów zielonych w mieście.

Uczestnicy: dla uczniów klas IV-VI szkół podstawowych i gimnazjów.

Miejsce: Park Źródlińska, po drobnej modyfikacji inny park z ciekawą historią i różnorodnymi funkcjami.

Czas: wiosna, lato, jesień.

Potrzebne pomoce: ołówki, papier A4 na notatki i na rysunki, jakieś podkładki, kserokopie planów (duży i mały dla każdej grupy), instrukcje dla grup.

Przebieg zajęć:

Zajęcia rozpoczynamy pytaniem skierowanym do uczniów: czy znają ten park, czy kiedyś w nim byli, czy czytali lub słyszeli o nim? Nauczyciel opowiada historię parku i ciekawych obiektów wokół. Dzielimy uczniów na 6 grup, każda z nich otrzymuje kserokopie dwóch planów (najpierw szerszy, obejmujący okolice, później plan samego parku z instrukcją) i ołówki. Pierwszym zadaniem jest ułożenie planu parku i jego okolic zgodnie z rzeczywistością (zorientować wg ulic, budynków). Grupy lokalizują na mapie obiekty o których wcześniej była mowa: Pałac Herbsta – Muzeum Sztuki, przędzalnia K. Scheiblera – ul. Tymienieckiego 25, famuły – osiedle mieszkalne dla robotników, zespół pałacowo - fabryczny K. Scheiblera – obecnie Muzeum Kinematografii, szpital dziecięcy im. J. Korczaka - ufundowany przez rodzinę Herbstów i początkowo noszący imię Anny Marii, pałac Oskara Kohna - obecnie PWSFTviT (Targowa 61) oraz dawna fabryka L. Grohmana z bardzo charakterystyczną i okazałą bramą zw. beczkami Grohmana (Targowa 46).

Prosimy by uczniowie wyobrazili sobie jak wyglądało życie ludzi przed stu laty, gdzie pracowali mieszkańcy okolicznych domów, gdzie się leczyli, uczyli, kupowali i odpoczywali?

Następnie grupy otrzymują plan samego parku, oraz losują opis zadania. Zadaniem grup podczas spaceru po parku będzie dokładna obserwacja oraz sporządzenie fachowych notatek w skład których, oprócz samego opisu, wchodzić powinny także dane liczbowe, schematyczne rysunki, oraz plan z naniesionymi przez uczniów „ciekawymi miejscami i rzeczami” wartymi zobaczenia, specjalistów w danej dziedzinie: lekarzy, architektów, przyrodników, historyków, dzieci itd. Po przejściu całej trasy (bardzo powolnym, żeby uczniowie mieli czas na naszkicowanie i zanotowanie, zmierzenie i obliczenie) zatrzymujemy się w miejscu gdzie są ławki lub np. stoliki szachowe. Grupy mają czas na przygotowanie swoich prezentacji parku widzianego okiem lekarzy, architektów itd. Po prezentacjach wszyscy razem przygotowują ranking najciekawszych obiektów w parku, wyłaniamy miejsce-wizytówkę parku (może być ich kilka).

Podsumowaniem zajęć może być przygotowanie planszy z opisem funkcji terenów zielonych w mieście. Najpierw prosimy uczniów by wymienili znane im formy zieleni miejskiej (parki, skwery, trawniki, łąki, laski, klomby, pnącza, aleje drzew). Następnie w grupach uczniowie przygotowują mapę mentalną nt. funkcji zieleni miejskiej (upiększa miasto - wiosną kwitną kwiaty, jesienią są piękne kolorowe liście, pnącza zastępują brzydkie budynki itd., ocienia, jest większa wilgotność powietrza, rozładuje napięcie psychiczne – możemy odpocząć leżąc na trawie albo wyładować się podczas biegania, daje dom zwierzętom, tłumi hałas, oczyszcza powietrze, jest to miejsce spacerów i uprawiania sportów itd.)

Instrukcje dla grup:

Jesteście **grupą lekarzy**, którzy przyszli do parku aby sporządzić notatkę na temat dobroczynnego wpływu parków i spędzania czasu w parkach na życie mieszkańców wielkiego miasta. Waszym zadaniem jest zaobserwować zachowanie ludzi, przyrodę i wyposażenie parku pod kątem wpływu na zdrowie. Zastanówcie się jaki wpływ na zdrowie fizyczne i psychiczne człowieka mają wizyty w parku, kto najchętniej odwiedza parki i dlaczego, co ludzie robią w parku.

Notatka powinna zawierać oprócz opisu zalet płynących z wizyt w parku także plan parku uzupełniony „ciekawymi obiektami”, które wy lekarze polecacie zobaczyć, dotknąć, wykorzystać ze względu na ich znaczenie dla zdrowia człowieka. Dodatkowo mogą być szkice, wykresy, dane liczbowe.

Jesteście **grupą biznesmenów**, którzy przyszli do parku aby zorientować się i sporządzić notatkę na temat możliwości wykorzystania parku w celach zarobkowych, ale tak by nie zniszczyć wartości przyrodniczych i kulturowych tego miejsca. Zastanówcie się czego społeczeństwo oczekuje od wizyty w parku, czy jest coś co mogłoby uprzyjemnić albo ułatwić taką wizytę, a nie wpłynęłoby negatywnie na rośliny i zwierzęta?

Przedstawcie kilka propozycji inwestycji w parku lub sąsiedztwie, a może potraficie wskazać już istniejące przykłady pozytywnego wykorzystania parku przez firmy.

Notatka powinna zawierać także plan parku uzupełniony „ciekawymi obiektami”, które pomogą w realizacji planu. Dodatkowo mogą być szkice, wykresy, dane liczbowe.

Jesteście **grupą dzieci**, które przyszły do parku aby zorientować się i sporządzić notatkę na temat możliwości wykorzystania parku do miłego i bezpiecznego a zarazem ciekawego spędzania czasu przez dzieci. Zastanówcie się dlaczego dzieci lubią zabawy w parku? Czego oczekują, jakich udogodnień i obiektów, które pozwolą im bezpiecznie i radośnie spędzać czas na świeżym powietrzu? Wymieńcie pomysły, które mogłyby uatrakcyjnić dzieciom wizyty w parku, ale jednocześnie nie wpłynęłoby negatywnie na przyrodę i zabytki. Zastanówcie się jaki wpływ na zdrowie fizyczne i psychiczne dzieci mają wizyty w parku?

Przedstawcie miejsca i obiekty które mogłyby być wykorzystane przez dzieci do zabawy, dodajcie własne propozycje takich obiektów, nanieście je na plan parku i opiszcie zalety i wady. Dodatkowo do notatki i planu mogą być szkice, wykresy, dane liczbowe.

Jesteście **grupą przyrodników**, którzy przyszli do parku aby sporządzić notatkę na temat wartości przyrodniczych parku. Waszym zadaniem jest zaobserwować jak najdokładniej przyrodę: rośliny i zwierzęta, dostrzec ciekawe gatunki, pomniki przyrody, „ciekawostki przyrodnicze”. Zastanówcie się jaki wpływ na życie miasta mają takie oazy zieleni, zastanówcie się kto zamieszkuje park.

Notatka powinna zawierać oprócz opisu przyrodniczego parku także plan parku uzupełniony „ciekawymi obiektami”, których obejrzenie polecilibyście spacerowiczom, a także wypunktowane zagrożenia dla przyrody ze strony ludzi i miasta (np. motoryzacji, przemysłu). Dodatkowo mogą być szkice drzew, liści, kwiatów, wykresy, dane liczbowe.

Jesteście **grupą historyków**, którzy przyszli do parku aby sporządzić notatkę na temat wartości historycznej parku. Park i jego okolice mają długą historię, są to miejsca ważne dla historii miasta i jego mieszkańców. Waszym zadaniem jest opisać tę historię i wyszukać obiekty, które ją przypominają i które powinny się znaleźć na trasie spacerów każdego łodzianina i turysty.

Notatka powinna zawierać oprócz opisu także plan parku uzupełniony „ciekawymi obiektami” polecanymi przez was do obejrzenia. Dodatkowo mogą być szkice, wykresy, dane liczbowe.

Jesteście **grupą urzędników miejskich**, którzy przyszli do parku aby sporządzić notatkę na temat możliwych inwestycji w parku i możliwości lepszego wykorzystania go w celu zapewniania mieszkańcom miasta ciekawego wypoczynku.

Waszym zadaniem jest zaobserwować przyrodę i wyposażenie parku pod kątem zachęcenia mieszkańców do wizyt w parku, do organizacji imprez plenerowych dla mieszkańców miasta (ale takich które nie wpłyną negatywnie na rośliny i zwierzęta). Zastanówcie się czy park jest dobrze urządzony (ławki, toalety, alejki), czy jest bezpieczny, zabezpieczony przed niszczeniem, czysty. Co ewentualnie należałoby zmienić?

Notatka oprócz opisu zalet i wad w urządzeniu parku powinna także zawierać plan parku uzupełniony obiektami ważnymi z punktu widzenia urzędników, których zadaniem jest zapewnienie bezpieczeństwa, czystości. Dodatkowo mogą być szkice, wykresy, dane liczbowe.